

CHƯƠNG I: TỔNG QUAN VỀ CHƯƠNG TRÌNH PHÁT THANH

1. Khái niệm

Cũng giống như truyền hình, kết cấu chung về nội dung của một “tờ báo” phát thanh gồm:

- Phần thời sự: Bao gồm các thông tin quan trọng đã và đang diễn ra ở địa phương; những phóng sự ngắn đòi hỏi tính cấp thiết của xã hội; thông tin quốc tế; thông tin về văn hóa, thể thao.

- Phần chuyên đề: Mỗi chương trình phát thanh chuyên đề là một chủ đề nhất định. Nội dung có sự bổ sung liên kết chặt chẽ với nhau.

- Phần giải trí: gồm các chương trình về du lịch, văn nghệ, kể chuyện...

- Phần quảng cáo.

2. Đặc điểm

2.1. Chương trình phát thanh là một sản phẩm báo chí hoàn chỉnh

2.2. Chương trình phát thanh là sản phẩm lao động báo chí tập thể

- Phóng viên

- Biên tập viên

- Phát thanh viên

- Kỹ thuật viên

- Đạo diễn chương trình

- Một số vị trí khác

2.3. Chương trình phát thanh mang tính đối tượng

2.4. Ổn định về thời lượng và cấu trúc

2.5. Tính độc lập và năng lực tác động của chương trình phát thanh

3. Các dạng chương trình phát thanh

Hiện nay, cách phân dạng phổ biến nhất và hợp lý nhất là lấy *tính chất của thông tin và năng lực phản ánh*. Theo cách phân chia này sẽ có hai dạng chương trình: *Chương trình thời sự* và *chương trình chuyên đề*.

3.1. Chương trình phát thanh thời sự tổng hợp

3.2. Chương trình phát thanh thời sự đặc biệt

3.3. Chương trình phát thanh chuyên đề

4. Kết cấu chung của chương trình phát thanh

- 4.1. Nhạc hiệu – Lời xướng
- 4.2. Chào hỏi và tóm tắt nội dung
- 4.3. Lời dẫn
- 4.4. Nội dung chính
- 4.5. Lời kết – Lời chào

5. Kết cấu của từng dạng chương trình

5.1. Kết cấu chương trình thời sự tổng hợp

Những chương trình phát thanh thời sự, được coi như trang nhất của một tờ báo. Kết cấu chương trình thời sự tổng hợp thường có thời lượng 30 phút (một số địa phương thực hiện chương trình 15 phút) với 4 phần chính:

- Phần bản tin thời sự
- Phần bài, tiết mục
- Mục khách mời phỏng thu
- Những thông tin về thời tiết, dân số, tình hình giao thông, giá cả thị trường, giờ tàu xe chạy...

5.2. Kết cấu chương trình thời sự đặc biệt

Cấu trúc chương trình thời sự đặc biệt thường có các phần sau:

- Thông tin tư liệu - Bình luận – khẳng định tầm cỡ, ý nghĩa của sự kiện.
- Tường thuật trực tiếp đầy đủ sự kiện
- Phỏng vấn những nhân chứng
- Một số ca khúc minh họa làm tăng tính phong phú, hấp dẫn của chương trình.

5.3. Kết cấu chương trình chuyên đề

Cấu trúc chương trình chuyên đề thường có các phần sau:

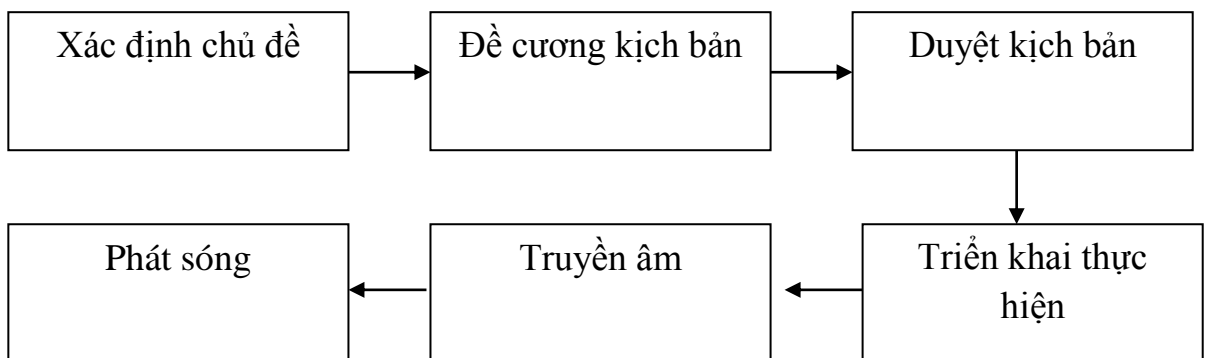
- Giới thiệu chương trình chuyên đề
- Phần tin chuyên đề

- Bài chuyên đề
- Diễn đàn hoặc phỏng vấn
- Mẫu chuyện hoặc tiêu phẩm

CHƯƠNG II: PHƯƠNG THỨC SẢN XUẤT CHƯƠNG TRÌNH PHÁT THANH

1. Quy trình sản xuất chương trình phát thanh

Chương trình phát thanh được thực hiện theo quy trình sau:

2. Các phương thức sản xuất chương trình phát thanh

- 2.1. Sản xuất tại Studio
- 2.2. Chương trình đọc thẳng
- 2.3. Chương trình phát thanh trực tiếp
- 2.4. Cầu truyền thanh

3. Biên tập chương trình phát thanh

- 3.1. Biên tập chương trình phát thanh là gì?
- 3.2. Mục đích biên tập
- 3.3. Kỹ năng biên tập
  - 3.3.1. Biên tập nội dung
  - 3.3.2. Biên tập hình thức
  - 3.3.3. Biên tập kỹ thuật
- 3.4. Các cấp độ biên tập
  - 3.4.1. Biên tập tác phẩm

3.4.2. Biên tập chương trình phát thanh

3.4.2.1. Biên tập chương trình thời sự

3.4.2.2. Biên tập chương trình phát thanh chuyên đề

CHƯƠNG III: KỸ THUẬT PHA ÂM

1. Các loại máy ghi âm và nguyên tắc ghi âm

1.1. Các loại máy ghi âm

1.1.1. Máy ghi âm băng từ

1.1.2. Máy ghi âm CD, Minidics

1.1.3. Máy ghi âm kỹ thuật số

1.2. Nguyên tắc ghi âm

1.2.1. Trước khi ghi âm

1.2.2. Trong khi ghi âm

1.2.3. Sau khi ghi âm

2. Tiêu chuẩn về chất lượng âm thanh

- Mức độ tạp âm và tiếng động bên ngoài tác động vào phòng thu: Trong kỹ thuật thu thanh, quy định mức tạp âm nên là khoảng 20 – 30dB.

- Sự tiêu âm và các vật liệu hút âm: Yêu cầu các vật liệu hút âm phải tiêu âm đồng đều trong dải âm tần âm thanh để không gây méo âm.

- Thời gian dội âm và thời gian vang tiếng: Thời gian vang tiếng được quy định trong kỹ thuật thu thanh vào khoảng 0,3 – 0,4s đối với lời nói, 0,4 – 0,5s đối với âm nhạc.

3. Pha âm

3.1. Lời nói

Lời nói của con người có cấu tạo từ các nguyên âm và phụ âm. Trong phổ tần của lời nói có các vùng năng lượng đặc trưng quyết định mà nếu không chú ý thì tiếng nói sẽ bị biến dạng. Vùng năng lượng này nằm trong 300 – 800Hz. Do đó, để đảm bảo lời nói trong phát thanh truyền đạt một cách tốt nhất, các thiết bị thu âm phải có dải tần số 80 - 8000KHz.

3.2. Tiếng động

- *Tiếng động tự nhiên* (như tiếng xe cộ, người qua lại, công trường...) thường thu kèm ý kiến phát biểu của các nhân chứng hoặc lời dẫn của phóng viên, biên tập viên thực hiện tại hiện trường.

- *Tiếng động nhân tạo* (là tiếng động do con người tạo ra bằng cách mô phỏng tiếng động tự nhiên).

3.3. Âm nhạc

Âm nhạc trong các chương trình phát thanh có thể gây được ấn tượng, đảm bảo yêu cầu hỗ trợ, hòa âm, góp phần nâng cao chất lượng bài viết. Âm nhạc mang đến sự nghỉ ngơi thư giãn tích cực để người nghe tiếp cận với những chương trình mới, giúp tỉnh giả, khán giả nhận biết, mở rộng phạm vi quan sát, tăng cường sự hiểu biết.

4. Giới thiệu phần mềm thu âm chuyên dụng

4.1. Một số phần mềm thu âm

4.1.1. Fast Edit

4.1.2. Cool Edit Pro 2.0

Về cơ bản, chương trình Cool Edit Pro cũng có những chức năng cơ bản như chương trình Fast Edit.

4.1.3. Cubase

Cubase 5 có đủ mọi khả năng thu thanh và soạn nhạc một cách chuyên nghiệp. Nó có đủ các tính năng mix và chỉnh sửa và làm việc tốt đối với đa dạng phần cứng.

4.2. Sử dụng phần mềm Adobe Audition 3.0

4.2.1. Giới thiệu

Tính năng của Adobe Audition 3.0 cho các ứng dụng hàng ngày như:

- Tạo ra âm nhạc
- Thu âm và trộn một dự án
- Sản xuất một đài phát thanh tại chỗ
- Làm sạch, lọc âm thanh cho một bộ phim

- Biên soạn và chỉnh sửa một soundtrack

4.2.2. Những đặc điểm mới nổi trội của Adobe Audition 3.0

4.2.2.1. Thu âm và trộn

- Độ trễ thấp khi trộn với không giới hạn các tracks
- Có thể thu âm tự động các tham số, tự động tương thích phần cứng
- Trộn lần âm thanh thời gian để gửi và gán
- Đưa vào làm trong thực
- Tốc độ nhanh, tiến hành thu âm hoàn thiện hơn
- Hàng loạt hiệu ứng trên tất cả các channels, buses và master
- Không giới hạn số track trong Multitrack View
- Thu âm trực tiếp lên tới 80 kênh đưa vào cùng lúc trong một

Multitrack Session

4.2.2.2. Tạo và sắp xếp

- Cung cấp vô số các định dạng video và nhiều hiệu ứng mới
- Giao diện người dùng trực quan, dễ sử dụng
- Hàng ngàn vòng lặp âm thanh 32 bit chưa nén
- Cải thiện đồng bộ hóa video

Hỗ trợ siêu dữ liệu XMP

4.2.2.3. Chỉnh sửa và điều khiển

- Mô hình tương tự nhiều băng nén
- Làm chủ Rack trong Edit View
- Cung cấp các công cụ hiển thị tần số quang phổ
- Tùy chỉnh màu sắc thanh quang phổ và độ phân giải
- Có khả năng bố trí lưu đĩa CD
- Hỗ trợ sóng truyền phát
- Cải thiện hiệu suất để chỉnh sửa
- Hỗ trợ định dạng Ogg Vorbis

4.2.3. Thực hiện thu âm trên phần mềm Adobe Audition 3.0

a. Thiết lập volume

b. Thu âm

4.2.4. Chức năng các công cụ chính của chương trình Adobe Audition 3.0

TÀI LIỆU THAM KHẢO

A. Sách

1. Đài Tiếng nói Việt Nam (2005), *Cẩm nang hướng dẫn phát thanh trực tiếp* (tái bản), NXB Hà Nội.
2. Đài Tiếng nói Việt Nam, Nội san Nghiệp vụ phát thanh số 2/2005.
3. Đài Tiếng nói Việt Nam, Nội san Nghiệp vụ phát thanh số 4/ 2005, *Chương trình giao lưu trực tiếp với thính giả – Kinh nghiệm Đài ABC – Australia.*
4. Đài Tiếng nói Việt Nam, Nội san Nghiệp vụ phát thanh số 11/ 2006, *Làm gì để đổi mới và nâng cao chất lượng các hệ phát thanh Đài Tiếng nói Việt Nam.*
5. Đài Tiếng nói Việt Nam (2006), *Nghiên cứu và ứng dụng công nghệ phát thanh số tại Việt Nam, Báo cáo tổng kết khoa học kỹ thuật đề tài cấp Nhà nước, mã số: KC 01.17.*
6. Đài Tiếng nói Việt Nam – Sida (Thụy Điển) (2005) – Bộ văn hóa thông tin, *Cẩm nang hướng dẫn phát thanh trực tiếp*, NXB Hà Nội.
7. Đình Lương (1993), *Nghề báo nói*, NXB Thông tin, Hà Nội.
8. Đức Dũng (2003), *Lý luận báo phát thanh*, NXB Văn hóa - Thông tin.
9. Fred Fedler et al (1997), *Reporting for the Media* (in lần thứ 6), NXB Harcourt Brace College, New York.
10. Lê Phú Khải (2004), *Nhà báo – Anh là ai?*, NXB Thanh niên.
11. Lois Baird (1999), *Hướng dẫn sản xuất chương trình phát thanh*, Trường phát thanh - truyền hình và điện ảnh Australia, Đài Tiếng nói Việt Nam dịch.
12. Nguyễn Như Ý (Chủ biên) (1998), *Từ điển tiếng Việt thông dụng* (Dictionary of common Vietnamese), NXB Giáo dục.

13. ThS. Phạm Duy Phúc (2010), *Bài giảng Nhập môn báo phát thanh* (lưu hành nội bộ), Khoa Báo chí – Truyền thông, Trường ĐH Xã Hội và Nhân văn TP. Hồ Chí Minh.
14. Phân viện Báo chí & Tuyên truyền – Đài Tiếng nói Việt Nam (2002), *Báo phát thanh*, NXB Văn hóa – Thông tin, Hà Nội.
15. RPH Syllabus and Guidelines, *Mass Communication*, Ramesh publishing house, New Delhi.
16. GS.TS Vũ Văn Hiền – TS Đức Dũng (Chủ biên) (2005), *Phát thanh trực tiếp*, NXB Lý luận chính trị.
17. Văn bản QPPL (2009), *Quy hoạch truyền dẫn phát sóng Phát thanh truyền hình đến năm 2020*, Mã số: 22/2009/QĐ-TTg.
18. Viện Ngôn ngữ học (2000), *Từ điển tiếng Việt*, NXB Đà Nẵng, Trung tâm Từ điển học.
19. Vũ Phúc Yên (2010), *Nghiên cứu công nghệ truyền dẫn phát sóng phát thanh số và lộ trình triển khai tại Việt Nam*, Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Bộ, mã số: 67-10-KHKT-RD.

B. Các website:

20. <http://www.bachkhoatrithuc.vn/encyclopedia/4581-07-633917982927803750/Phat-thanh/Kham-pha-the-gioi-nghe-nghiep-trong-linh-vuc-phat-thanh.htm>
21. <http://www.ctvcamau.vn/?o=modules&n=about&f=about&id=1327>
22. <http://dailyquangcaovovgiaothong.blogspot.com/p/lich-phat-song-vov-giao-thong-ha-noi.html>
23. www.nyu.edu/class-es/copyXediting/editingsyllabus.html
24. <http://visual.merriam-webster.com/communications/communications/radio-studio-control-room.php>
25. <http://www.bbctraining.com/online.course.asp>
26. <http://www.hocbao.com>
27. <http://www.nhabaovietnam.com>
28. <http://www.journalismnet.com>
29. <http://www.jrn.columbia.edu>

30. <http://www.radiovietnam.vn>
 31. <http://www.thomsonfoundation.org.uk>

C. Tài liệu khác

32. Báo cáo tổng kết cuối năm của Đài Tiếng nói Việt Nam
 33. Băng âm các chương trình phát thanh của Đài Tiếng nói Việt Nam
 34. Các dạng kịch bản chương trình phát thanh

MỤC LỤC

CHƯƠNG I: CHƯƠNG TRÌNH PHÁT THANH..... 1

1. Khái niệm..... 1

2. Đặc điểm..... 1

2.1. Chương trình phát thanh là một sản phẩm báo chí hoàn chỉnh 1

2.2. Chương trình phát thanh là sản phẩm lao động báo chí tập thể..... 1

2.2.1. Phóng viên 1

2.2.2. Biên tập viên 1

2.2.3. Phát thanh viên..... 1

2.2.4. Kỹ thuật viên..... 1

2.2.5. Đạo diễn chương trình 1

2.2.6. Một số vị trí khác 1

2.3. Chương trình phát thanh mang tính đối tượng 1

2.4. Ổn định về thời lượng và cấu trúc 1

2.5. Tính độc lập và năng lực tác động của chương trình phát thanh..... 1

3. Các dạng chương trình phát thanh 1

3.1. Chương trình phát thanh thời sự tổng hợp..... 1

3.2. Chương trình phát thanh thời sự đặc biệt..... 1

3.3. Chương trình phát thanh chuyên đề..... 2

4. Kết cấu chung của chương trình phát thanh..... 2

4.1. Nhạc hiệu – Lời xướng 2

4.1.1. Sự mở đầu bằng nhạc hiệu, nhạc chương trình ...	Error! Bookmark not defined.
4.1.2. Lời xướng của phát thanh viên	Error! Bookmark not defined.
4.2. Chào hỏi và tóm tắt nội dung.....	2
4.3. Lời dẫn	2
4.4. Nội dung chính.....	2
4.5. Lời kết – Lời chào.....	2
5. Kết cấu của từng dạng chương trình	2
5.1. Kết cấu chương trình thời sự tổng hợp	2
5.2. Kết cấu chương trình thời sự đặc biệt.....	2
5.3. Kết cấu chương trình chuyên đề	2
CHƯƠNG II: PHƯƠNG THỨC SẢN XUẤT CHƯƠNG TRÌNH	
PHÁT THANH	3
1. Quy trình sản xuất chương trình phát thanh	3
2. Các phương thức sản xuất chương trình phát thanh	3
2.1. Sản xuất tại Studio	3
2.1.1. Giới thiệu chung về Studio phát thanh	Error! Bookmark not defined.
2.1.2. Hình thức	Error! Bookmark not defined.
2.1.3. Ưu điểm	Error! Bookmark not defined.
2.1.4. Hạn chế	Error! Bookmark not defined.
2.2. Chương trình đọc thẳng	3
2.2.1. Hình thức	Error! Bookmark not defined.
2.2.2. Ưu điểm	Error! Bookmark not defined.
2.2.3. Hạn chế	Error! Bookmark not defined.
2.3. Chương trình phát thanh trực tiếp.....	3
2.3.1. Khái niệm.....	Error! Bookmark not defined.
2.3.2. Hình thức	Error! Bookmark not defined.
2.3.3. Ưu điểm	Error! Bookmark not defined.

2.3.4. Hạn chế	Error! Bookmark not defined.
2.4. Cầu truyền thanh	3
2.4.1. Hình thức	Error! Bookmark not defined.
2.4.2. Ưu điểm	Error! Bookmark not defined.
2.4.3. Hạn chế	Error! Bookmark not defined.
3. Biên tập chương trình phát thanh	3
3.1. Biên tập chương trình phát thanh là gì?	3
3.2. Mục đích biên tập	3
3.3. Kỹ năng biên tập	3
3.3.1. Biên tập nội dung	3
3.3.2. Biên tập hình thức	3
3.3.3. Biên tập kỹ thuật	3
3.4. Các cấp độ biên tập	3
3.4.1. Biên tập tác phẩm	3
3.4.2. Biên tập chương trình phát thanh	4
3.4.2.1. Biên tập chương trình thời sự	4
3.4.2.2. Biên tập chương trình phát thanh chuyên đề	4
CHƯƠNG III: KỸ THUẬT PHA ÂM	4
1. Các loại máy ghi âm và nguyên tắc ghi âm	4
1.1. Các loại máy ghi âm	4
1.1.1. Máy ghi âm băng từ	4
1.1.2. Máy ghi âm CD, Minidics	4
1.1.3. Máy ghi âm kỹ thuật số	4
1.2. Nguyên tắc ghi âm	4
1.2.1. Trước khi ghi âm	4
1.2.2. Trong khi ghi âm	4
1.2.3. Sau khi ghi âm	4
2. Tiêu chuẩn về chất lượng âm thanh	4
3. Pha âm	4

3.1. Lời nói	4
3.2. Tiếng động	5
3.3. Âm nhạc	5
4. Giới thiệu phần mềm thu âm chuyên dụng	5
4.1. Một số phần mềm thu âm.....	5
4.1.1. Fast Edit	5
4.1.2. Cool Edit Pro 2.0	5
4.1.3. Cubase.....	5
4.2. Sử dụng phần mềm Adobe Audition 3.0	5
4.2.1. Giới thiệu	5
4.2.2. Những đặc điểm mới nổi trội của Adobe Audition 3.0	6
4.2.2.1. Thu âm và trộn.....	6
4.2.2.2. Tạo và sắp xếp	6
4.2.2.3. Chỉnh sửa và điều khiển	6
4.2.3. Thực hiện thu âm trên phần mềm Adobe Audition 3.0	6
4.2.4. Chức năng các công cụ chính của chương trình Adobe Audition 3.0.....	7
TÀI LIỆU THAM KHẢO	7